

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/124/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117221432
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7117221432.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. A. Z., nar. XX.X.XXXX a F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, deti rodičov: matky R. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom U. X, G. a otca O. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. Č.. XX, XXX XX S., zastúpeného JUDr. Rastislavom Hudákom, advokátom so sídlom Alžbetina 41, Košice, v konaní o zvýšenie výživného takto

r o z h o d o l :

I. Schvaľuje dohodu rodičov v nasledovnom znení:

Z v y š u j e výživné zo strany otca na mal. A. Z., nar. XX.X.XXXX zo sumy 100 Eur mesačne na 160 Eur mesačne a na mal. F. Z., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 80 Eur mesačne na 140 Eur mesačne od 1.2.2020 do budúcnosti, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Týmto rozsudkom m e n í rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/59/2013 zo dňa 25.2.2014.

III. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka návrhom doručeným súdu dňa 4.9.2017 sa domáhala zvýšenie výživného zo strany otca na maloleté deti a to z dôvodu zmeny pomerov na ich strane.

2. Otec s návrhom na zvýšenie výživného čiastočne súhlasil. Na výživu maloletých detí je ochotný prispievať sumou 160 Eur mesačne na mal. A. a 140 Eur na mal. F. od 1.2.2020 do budúcnosti.

3. Matka s návrhom otca súhlasila.

4. Kolízny opatrovník s návrhom rodičov súhlasil, nakoľko je v záujme maloletých detí.

5. Účastníci konania navrhli schváliť rodičovskú dohodu, na základe ktorej súd zvýši výživné na mal. A. zo sumy 100 Eur mesačne na 160 Eur mesačne a na mal. F. zo sumy 80 Eur mesačne na 140 Eur mesačne od 1.2.2020 do budúcnosti.

6. Vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/59/2013 zo dňa 14.1.2014.

7. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.2.2014.

8. V čase poslednej úpravy mal. A. bol žiakom 3. ročníka základnej školy. Začiatkom školského roka mala matka výdavky na zabezpečenie školských potrieb a pomôcok 100 Eur, školská jedáleň 3 mesiace 1,50 Eur, družina, strava pre všetkých 200 Eur, oblečenie podľa možnosti a potreby 40 Eur mesačne. Maloletý bol vedený v nefrologickej ambulancii. Mimoriadne výdavky matka nemala.

9. Mal. F. bol žiakom 2. ročníka základnej školy. Začiatkom školského roka mala výdavky na školské potreby, pomôcky 100 Eur, obedy štvrťročne 1,50 Eur a oblečenie 50 Eur mesačne. Po zdravotnej stránke bol v poriadku. Maloletý navštevoval jazdecký krúžok. Vzhľadom k jeho zdravotnému stavu užíval pravidelne lieky.

10. Matka v čase poslednej úpravy bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, poberala dávku v hmotnej núdzi vo výške 191 Eur a prídavky na dve nezaopatrené deti. Uzavrela dohodu o vykonaní práce v rozsahu 4 hodiny denne ako upratovačka s čistým mesačným príjmom 63 Eur. S deťmi bývala v 1-izbovom byte, ktorý bol v podielovom vlastníctve s otcom maloletých detí. Náklady na bývanie uhrádzala vo výške 145 Eur mesačne, úvery na zakúpenie bytu 130 Eur mesačne.

11. Otec v čase poslednej úpravy pracoval v zahraničí s príjmom vo výške 400 Eur mesačne. Pokiaľ bol na území Slovenska, býval spolu s matkou v domácnosti, pričom to bolo asi jedenkrát ročne jeden týždeň, otec na bývanie a stravu neprispieval, nakoľko bol v zahraničí.

12. Od poslednej úpravy došlo k podstatnej zmene pomerov hlavne na strane maloletých detí.

13. Matka býva v garsónke, ktorá je v jej osobnom vlastníctve. Maloleté deti vzhľadom na veľkosť bytu tráva čas aj u starých rodičov a to v situáciách keď je v práci. Za nájom uhrádza 150 Eur mesačne, hypotéka 130 Eur mesačne, strava 300 Eur mesačne z dôvodu, že maloleté deti športujú, sú vo vývine a potrebujú nutrične výživu a vyváženú stravu sú výdavky vyššie. Poplatky za médiá 20 Eur, cestovné náklady na odvoz, na tréningy a zápasy 100 Eur, poplatok za členstvo vo futbalovom klube 180 Eur, športová výbava jednorázovo každé tri mesiace ako kopačky, šticne, chrániče, dres, trenky, tepláky 150 Eur na jedného syna, náklady na sústredenie priemerne 3x ročne 60 Eur na jedno dieťa, oblečenie mesačne 40 Eur na jedno dieťa. Matka uviedla, že bez finančnej podpory starých rodičov by to nezvládla a nezvládla by náklady na domácnosť a deti, školské pomôcky na začiatku školského roka 50 Eur na jedno dieťa. Matka dala deťom vystaviť cestovné doklady, za čo uhradila sumu 30 Eur.

14. Matka pracuje na Košickom letisku spoločnosti X. Z. s.r.o. ako operátor výroby s príjmom vo výške 560 Eur, poberá prídavok na dve deti a výživné v sume 180 Eur.

15. Mal. F. v čase podania návrhu bol žiakom 6. ročníka základnej školy. Študijné výsledky boli dobré. Vo voľnom čase sa venuje futbalu, kde dosahuje výborné výsledky. Je vo východoslovenskom výbere a v širšom kádri pre reprezentáciu Slovenska. Šport mu zaberá voľný čas. Maloletý je zdravý, no má oslabený imunitný systém, v dôsledku čoho potrebuje užívať podporné preparáty, čo zvyšuje náklady matky mesačne o cca 30 Eur mesačne.

16. Mal. A. bol žiakom 7. ročníka základnej školy, prospech dobrý. Vo voľnom čase navštevuje futbalový klub rovnako ako brat F.. Maloletý má iba jednu obličku, z tohto dôvodu je nutná diétna strava, čo zvyšuje náklady.

17. Otec naďalej žije a pracuje v zahraničí. Z predložených listinných dokladov bol zistený čistý mesačný príjem 1.400 Eur mesačne s tým, že náklady na bývanie predstavujú sumu 930 Eur mesačne, strava a ošatenie, iné nevyhnutné náklady 250 Eur mesačne, poisťka pre zamestnanca v Nemecku 40 Eur mesačne a výživné na maloleté deti, ktoré uhrádza vo výške 180 Eur mesačne.

18. Z pripojeného oznámenia doručeného zamestnávateľom matky bolo zistené, že jej priemerný mesačný príjem za obdobie 10/2017 do 9/2018 bol vo výške 525,- Eur netto, za obdobie od 12/2018 do 11/2019 vo výške 718,- Eur netto.

19. Podľa ust. § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

20. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

23. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Pri rozhodovaní o zmene výživného teda aj o zvýšení výživného je nutné porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného v čase skoršieho určenia výživného a v čase terajšieho rozhodovania. Pri rozhodovaní o výživnom, v dôsledku zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 121 CMP), platia ustanovenia § 62 ods. 1,2,5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

26. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Pokiaľ tu tiež rodičia spolu žijú a spoločne sa dobrovoľne podieľajú na nákladoch rodiny a zabezpečovanie výživy jej členov, potom súd o určení vyživovacej povinnosti k deťom nemá oprávnenie rozhodovať. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zisiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov

nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia.

27. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery.

28. Pri určení konkrétnej výšky výživného treba vychádzať z toho aká finančná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoje jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

29. Z citovaných zákonných ustanovení ako aj vyššie uvedeného vyplýva, že možnosti a schopnosti rodičov sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa rozhodujúcimi hľadiskami pre určenie výživného.

30. Súd podrobným a dôsledným porovnaním pomerov pri zvýšení vyživovacej povinnosti otca maloletým deťom dospel k záveru, že výživné vo výške 160 Eur mesačne na mal. A. a 140 Eur na mal. F. od 1.2.2020 do budúca je primerané. Pri určovaní výšky výživného vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, z odôvodnených potrieb maloletých detí, pričom prihliadol na počet vyživovacích povinností tak na strane matky ako i na strane otca, na osobnú starostlivosť matky o maloleté deti a dospel k presvedčeniu, že takto upravené výživné je primerané a otec ním môže prispievať na výživu detí bez ohrozenia svojich potrieb a domácnosti. Maloleté deti sú školopovinné vzhľadom na tieto skutočnosti má matka náklady spojené s ich výchovou, výživou, ošatením, záujmovou činnosťou, zdravotnou starostlivosťou. Starostlivosť o maloleté deti naďalej výlučne zabezpečuje matka za finančnej a inej pomoci svojej rodiny.

31. Súd uvádza, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené a musí mať na zreteli už existujúce vyživovacie povinnosti a aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil a to ani do budúca, so zreteľom na predpoklad zvyšujúcich sa potrieb oprávnených detí v súvislosti s ich vekom rastom a štúdiom. Odôvodnené potreby maloletého dieťaťa v priebehu konania boli matkou dostatočne preukázané. Okrem bežných výdavkov spojených so zabezpečením nevyhnutných životných nákladov maloletej ako i strava, ošatenie a bývanie, bolo potrebné zabezpečiť ďalšie odôvodnené potreby, pričom v čase dochádzky do školského zariadenia to boli nielen náklady na poplatok v škole, ale aj zdravotné poistenie, výučba cudzích jazykov, zabezpečovanie dochádzka ale aj mimoškolské aktivity. V súvislosti s nástupom do školy sa potreby detí nevyhnutne zvyšujú, čo je všeobecne známou skutočnosťou a spravidla je to i dôvodom na zmenu rozsahu vyživovacej povinnosti. K podstatnej a trvalej zmene pomerov došlo u maloletej v súvislosti s nástupom na strednú školu, ktorú skutočnosť ustálená súdna prax považuje za výraznú zmenu v tých okolnostiach, ktoré boli podkladom rozhodnutia o výživnom v predchádzajúcom veku maloletej. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,4,5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť trvajúca do času kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obidvaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Aj pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do

úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Prihliada na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Každá povinná osoba musí vždy aj keď je to na úkor svojich potrieb zabezpečiť výživu dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča a takisto odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné u každého rodiča a dieťaťa hodnotiť jednotlivo. Schopnosti a možnosti rodiča má súd zhodnotiť zo všetkých dostupných objektívnych hľadísk a to najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne. Pri hodnotení majetkových pomerov rodiča je potrebné vychádzať nielen z jeho vykazovaného príjmu, ale z celkovej hodnoty ním nadobudnutého majetku, ktorého prejavom môže byť aj nákladný spôsob života indikujúci ďalšie nedoložené príjmy. Zásadným je pravidlo podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného súd prihliadol i na to, ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Uvedené činnosti jedného z rodičov môžu sčasti alebo v plnom rozsahu pokryť jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vrátane vyživovacej povinnosti stanovenej v minimálnom rozsahu. Z povahy výživného a z dôvodu, že vyživovaciu povinnosť je možné plniť rôznou formou, vyplýva že plnenie vyživovacej povinnosti nie je možné kvantifikovať úplne presnou peňažnou sumou, vždy pôjde o viac či menej približný odhad, pričom úlohou súdu je autoritatívne nastaviť zákonné a čo najviac spravodlivé riešenie.

32. Súd preskúmal všetky dôvody uvádzané matkou a otcom v návrhu na zvýšenie výživného, na ktoré poukazovali v priebehu konania a je toho názoru, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný a schválil dohodu rodičov nakoľko je v záujme maloletých detí.

33. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.